

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Miluše Doškové a soudců Mgr. Radovana Havelce a JUDr. Vojtěcha Šimíčka v právní věci žalobkyně: **D.T. D.** zastoupené Mgr. Libuší Hrůšovou, advokátkou se sídlem nám. Republiky 28, Plzeň, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Nad Štolou 3, Praha 7, proti rozhodnutí Policie České republiky, Oblastního ředitelství služby cizinecké policie Plzeň, ze dne 13. 9. 2010, č. j. CPPL-19698-1/ČJ-2009-034064-PP1, o kasační stížnosti žalobkyně proti usnesení Krajského soudu v Plzni ze dne 30. 11. 2010, č. j. 57 A 117/2010 – 5,

takto:

I. Kasační stížnost **se zamítá.**

II. Žalovanému **se nepřiznává** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

III. Odměna advokátky Mgr. Libuše Hrůšové **se určuje** částkou 5760 Kč. Tato částka bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 60 dnů od právní moci tohoto rozhodnutí.

Odůvodnění:

Kasační stížností podanou v zákonné lhůtě se žalobkyně jako stěžovatelka domáhá zrušení shora označeného usnesení Krajského soudu v Plzni, jímž byla odmítnuta její žaloba proti výše uvedenému rozhodnutí Policie České republiky, Oblastního ředitelství služby cizinecké policie Plzeň, kterým bylo podle § 38 odst. 2 část věty před

středníkem zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně dalších zákonů, ve znění účinném do 31. 12. 2010, rozhodnuto o zrušení platnosti víza k pobytu nad 90 dnů, uděleného jmenované za účelem strpění pobytu na území podle § 33 odst. 1 písm. d) zákona o pobytu cizinců, a současně jí byla podle § 38 odst. 3 citovaného zákona stanovena třicetidenní lhůta k vycestování z území České republiky.

Krajský soud při posouzení žaloby stěžovatelky vycházel ze skutečnosti, že jmenovaná před jejím podáním nevyčerpala řádné opravné prostředky ve správním řízení. Soud v napadeném usnesení uvedl, že na řízení podle § 38 odst. 2 zákona o pobytu cizinců se vztahují ustanovení části druhé a třetí zákona č. 500/2004 Sb., správní řád. Podle § 81 odst. 1 správního řádu může účastník správního řízení proti rozhodnutí podat odvolání, pokud zákon nestanoví jinak. Zákon o pobytu cizinců v tomto případě podání opravného prostředku nevylučuje a stěžovatelka byla proto oprávněna vyjádřit svůj nesouhlas s předmětným rozhodnutím právě prostřednictvím odvolání podle § 81 odst. 1 správního řádu; o této skutečnosti byla ostatně správním orgánem prvního stupně v rozhodnutí náležitě poučena. Vzhledem k tomu, že této možnosti nevyužila, krajský soud její žalobu jako nepřípustnou odmítl podle § 68 písm. a), § 46 odst. 1 písm. d) s. ř. s.

Stěžovatelka proti tomu v kasační stížnosti namítá, že při podání žaloby vycházela z poučení správního orgánu. Při podání žádosti o prodloužení víza jí totiž policistka u přepážky sdělila, že pokud nepodá proti rozhodnutí o zrušení víza za účelem strpění pobytu žalobu, nebude její žádosti o prodloužení víza vyhověno. Skutečnost, že se řídila poučením správního orgánu, byť se jednalo toliko o ústní doporučení policistky při podání žádosti o prodloužení víza, nemůže jít k její tíži.

Stěžovatelka v kasační stížnosti dále uvádí, že stejnopis napadeného usnesení krajského soudu, jenž jí byl doručen dne 14. 12. 2010, byl opatřen otiskem úředního razítka tohoto soudu, ale neobsahoval podpis předsedkyně senátu, ani podpis zapisovatelky, která jej vyhotovila. Stěžovatelka namítá, že v důsledku absence podpisu na jí doručeném stejnopisu rozhodnutí nemá jistotu, zda tato písemnost skutečně obsahuje autentický text rozhodnutí v její věci.

Z výše uvedených důvodů stěžovatelka navrhuje napadené usnesení krajského soudu zrušit a věc vrátit tomuto soudu k dalšímu řízení.

Žalovaný ve vyjádření ke kasační stížnosti uvedl, že neshledal žádné důvody, na jejichž základě by měl přehodnotit rozhodnutí ve věci stěžovatelky, a konstatoval, že nadále setrvává na svém stanovisku.

Policie České republiky, Krajské ředitelství policie Plzeňského kraje, zaslala dne 7. 4. 2011 sdělení ke kasační stížnosti, ve kterém uvádí, že s ohledem na novelu zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů, přešla s účinností od 1. 1. 2011 působnost Policie České republiky, Oblastního ředitelství služby cizinecké policie Plzeň, která byla žalovaným správním orgánem, na Odbor azylové a migrační politiky Ministerstva vnitra České republiky.

S ohledem na zánik žalovaného správního orgánu k 1. 1. 2011 [viz § 161 odst. 1 písm. b) zákona o pobytu cizinců, ve znění účinném v době rozhodování Nejvyššího správního soudu] zdejší soud pokračoval v řízení o kasační stížnosti s Ministerstvem vnitra. Na to odpovídající pravomoc původně žalovaného správního orgánu rozhodovat o zrušení platnosti víza k pobytu nad 90 dnů za účelem strpění pobytu na území přešla (§ 38 odst. 2 zákona o pobytu cizinců, v nyní účinném znění).

Nejvyšší správní soud nejprve zkoumal formální náležitosti kasační stížnosti a konstatoval, že kasační stížnost je podána včas, stěžovatelka je zastoupena advokátem a jde o rozhodnutí, proti němuž je kasační stížnost přípustná.

Důvodnost kasační stížnosti posoudil Nejvyšší správní soud v mezích jejího rozsahu a uplatněných důvodů (§ 109 odst. 2, 3 s. ř. s.).

Stěžovatelka důvody své kasační stížnosti nepodřadila příslušným ustanovením soudního řádu správního. Jelikož však napadá usnesení, jímž byla její žaloba jako nepřípustná odmítnuta, lze v kasační stížnosti uplatnit pouze důvod podle § 103 odst. 1 písm. e) s. ř. s. (viz např. rozsudek zdejšího soudu ze dne 22. 9. 2004, č. j. 1 Azs 24/2004 – 49, publ. pod č. 427/2005 Sb. NSS; citovaná rozhodnutí zdejšího soudu jsou dostupná rovněž na www.nssoud.cz). Nejvyšší správní soud tedy v nyní projednávané věci uplatněné stížní námitky posoudil v rámci tohoto ustanovení.

První z námitek směřuje proti závěru soudu o nepřípustnosti žaloby z důvodu nevyčerpání řádných opravných prostředků v řízení před správním orgánem.

Nejvyšší správní soud v této souvislosti připomíná, že podle § 5 s. ř. s. se lze ve správním soudnictví domáhat ochrany práv jen na návrh a po vyčerpání řádných opravných prostředků, připouští-li je zvláštní zákon, pokud nestanoví tento nebo zvláštní zákon jinak. Soudní řád správní tak důsledně zavádí žalobní řízení, kdy soudní ochrana nastupuje teprve poté, kdy jsou vyčerpány možnosti nápravy nezákonného nebo vadného rozhodnutí prostředky správního řízení. Nevyčerpání řádných opravných prostředků žalobcem je za podmínek stanovených v § 68 písm. a) s. ř. s. důvodem nepřípustnosti žaloby a takovou žalobu proti rozhodnutí správního orgánu soud odmítne podle § 46 odst. 1 písm. d) s. ř. s.

Podmíněnost vyčerpání opravných prostředků ve správním řízení před podáním žaloby k soudu je nutno vnímat jako provedení zásady subsidiarity soudního přezkumu a minimalizace zásahů soudů do správního řízení. To znamená, že účastník správního řízení musí zásadně vyčerpat všechny prostředky k ochraně svých práv, které má ve své procesní dispozici, a teprve po jejich marném vyčerpání se může domáhat soudní ochrany. Soudní přezkum správních rozhodnutí je totiž koncipován až jako následný prostředek ochrany subjektivních veřejných práv, který nemůže nahrazovat prostředky nacházející se uvnitř veřejné správy (viz např. rozsudek zdejšího soudu ze dne 12. 5. 2005, č. j. 2 Afs 98/2004 – 65, publ. pod č. 672/2005 Sb. NSS).

V nyní projednávané věci byla podána žaloba proti rozhodnutí o zrušení stěžovatelčina víza a stanovení lhůty k vycestování z území České republiky podle § 38

odst. 2 a 3 zákona o pobytu cizinců. Proti tomuto rozhodnutí bylo možno podat odvolání (§ 168 zákona o pobytu cizinců, § 81 odst. 1 správního řádu), o čemž byla stěžovatelka řádně poučena. Stěžovatelka však této procesní možnosti nevyužila a odvolání nepodala, což ostatně netvrdí ani v kasační stížnosti. Tvrzení stěžovatelky o tom, že jí bylo pracovnicí správního orgánu, jenž napadené rozhodnutí vydal, sděleno, že její žádosti o udělení víza bude možno vyhovět teprve po podání žaloby proti rozhodnutí o jeho zrušení, není právně relevantní. Jakkoliv je možné, že se stěžovatelce takového poučení ze strany pracovnice správního orgánu skutečně dostalo, jakož i to, že si jej jmenovaná nesprávně vyložila tak, že podání žaloby je v daném případě jediným způsobem, jak se lze proti předmětnému rozhodnutí bránit, nelze uvažovat o prominutí nevyčerpání opravných prostředků ve správním řízení, neboť soudní řád správní takový postup soudu neumožňuje.

Stěžovatelka v kasační stížnosti dále namítá, že vyhotovení usnesení krajského soudu, jež jí bylo doručeno, neobsahovalo podpis předsedkyně senátu ani zapisovatelky odpovídající za jeho správnost. O pravdivosti uvedeného tvrzení nemůže být pochyb, neboť absence jakéhokoliv podpisu na předmětném stejnopisu usnesení je zcela zřejmá z jeho kopie, jež je přiložena ke kasační stížnosti.

Podpis předsedy senátu (eventuelně jiného člena senátu) je podle § 54 odst. 2 s. ř. s. jednou ze zákonných náležitostí rozsudku. Podle § 55 odst. 5 s. ř. s. platí totéž přiměřeně i v případě usnesení. Zdejší soud se absencí vlastnoručního podpisu předsedy senátu na stejnopisu rozhodnutí doručovaném účastníkům řízení již zabýval. V usnesení ze dne 23. 3. 2005, č. j. 6 Afs 27/2004 – 51, k tomu uvedl: „*Založení usnesení opatřeného vlastnoručním podpisem předsedy senátu, který ve věci rozhodoval, do soudního spisu a zaslání jeho stejnopisu, za jehož správnost odpovídá osoba pořizující stejnopis, stěžovateli odpovídá shora uvedeným pravidlům. Je-li tedy z obsahu soudního spisu, tj. konkrétně z usnesení založeného v soudním spisu, jehož stejnopisy jsou doručovány účastníkům řízení, zřejmé, že jeho originál podepsala k tomu oprávněná osoba, pak nejen že nelze z absence podpisu předsedy senátu, případně jiného člena senátu, na jeho stejnopisu doručeném stěžovateli dovozovat nicotnost takového usnesení, ale nelze dokonce dovodit ani jakýkoli rozpor se zákonem. Nicotnost by ostatně nebylo možno dovodit ani tehdy, pokud by na stejnopise usnesení doručovaném stěžovateli zcela chyběl údaj o tom, kdo byl předsedou senátu, který ve věci rozhodoval. Pokud by taková situace nastala, jednalo by se nejvýše o zřejmou nesprávnost v písemném vyhotovení usnesení, která by byla důvodem pro vydání opravného usnesení.*“

Obdobně v usnesení ze dne 6. 12. 2005, č. j. 4 Ads 58/2005 – 61, zdejší soud uvedl: „*Nutno dodat, že se stěžovatelka mýlí, pokud ve svém „odvolání“ namítá, že napadené usnesení Městského soudu v Praze není právoplatné, protože není opatřeno vlastnoručním podpisem předsedy senátu Mgr. J. T. Podle ustanovení § 54 odst. 2 s. ř. s. podepisuje rozsudek (jeho originál založený ve spise) předseda senátu a nemůže-li tak učinit, jiný člen senátu. Ve smyslu ustanovení § 55 odst. 5 s. ř. s. platí totéž přiměřeně též o podpisu usnesení. Tento požadavek byl v projednávané věci splněn. Podle vnitřního a kancelářského řádu pro okresní, krajské a vrchní soudy, stejnopisy rozhodnutí, které jsou doručovány účastníkům, již nepodepisuje; za správnost vyhotovení odpovídá příslušná pracovnice soudu, která stejnopis vyhotovila. Tento požadavek je rovněž v projednávané věci splněn.*“

Z citované judikatury zdejšího soudu tedy vyplývá, že je-li podle § 54 odst. 2 s. ř. s. podpis soudce jednou z náležitostí rozhodnutí soudu, je při posouzení jejího splnění v konkrétním případě rozhodující, zda tento podpis obsahuje originál rozhodnutí založený ve spise, zatímco u stejnopisů rozhodnutí, které jsou doručovány účastníkům, postačí podpis osoby odpovědné za jejich správnost. V nyní projednávané věci obsahuje spis krajského soudu originál napadeného usnesení, jenž je opatřen vlastnoručním podpisem předsedkyně senátu Krajského soudu v Plzni JUDr. Jany Daňkové. Napadené usnesení proto nelze považovat za nezákonné z důvodu nesplnění jedné z náležitostí podle § 54 odst. 2 s. ř. s. Absence podpisu osoby odpovědné za správnost vyhotovení usnesení, jež bylo stěžovatelce doručeno, pak nepochybně představuje jisté pochybení soudu. Jedná se však pouze o formální pochybení, z něhož nevzešlo žádné zkrácení procesních práv stěžovatelky v řízení před krajským soudem a žádné zhoršení její celkové právní situace; ona ani ostatně nic konkrétního v tomto směru netvrdí. Vzhledem k tomu nelze tuto vadu chápat jako důvod ke zrušení usnesení krajského soudu v řízení o kasační stížnosti.

Nejvyšší správní soud tedy dospěl k závěru, že tvrzené kasační námitky ve smyslu § 103 odst. 1 písm. e) s. ř. s. nebyly naplněny.

Na základě všech shora uvedených důvodů Nejvyšší správní soud kasační stížnost jako nedůvodnou zamítl (§ 110 odst. 1 s. ř. s.).

Stěžovatelka, která neměla v tomto soudním řízení úspěch, nemá právo na náhradu nákladů řízení a úspěšnému žalovanému náklady řízení nevznikly. Proto soud rozhodl, že se žalovanému právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti nepřiznává (§ 60 odst. 1, § 120 s. ř. s.),

Stěžovatelce byla pro řízení o kasační stížnosti soudem ustanovena advokátka; v takovém případě platí hotové výdaje a odměnu za zastupování stát (§ 35 odst. 8, § 120 s. ř. s.). Nejvyšší správní soud proto ustanovené advokátce přiznává odměnu za dva úkony právní služby ve výši 4200Kč [§ 7, § 9 odst. 3 písm. f) a § 11 odst. 1 písm. b), d) vyhlášky č. 177/1996 Sb., advokátní tarif] a náhradu hotových výdajů ve výši 600 Kč (§ 13 odst. 3 téže vyhlášky), celkem 4800 Kč. Protože advokátka doložila, že je plátcem daně z přidané hodnoty (dále jen „daň“), zvyšují se náklady řízení o částku 960 Kč odpovídající dani, kterou je povinna odvést z odměny za zastupování podle zákona č. 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty. Celková výše odměny a náhrady hotových výdajů tedy činí 5760 Kč. Tato částka bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 60 dnů od právní moci tohoto rozhodnutí.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 26. července 2011

JUDr. Miluše Došková
předsedkyně senátu